

HELENA DOMAŃSKA, JOZEF ROLA
Katedra Ogólnej Uprawy Roli i Roślin SGGW, IUNG — Wrocław

KONFERENCJA KOORDYNACYJNA RWPG W ZAKRESIE METODYKI I WYNIKÓW DOŚWIADCZEŃ Z HERBICYDAMI (NRD Berlin — 29. VI—3. VII 1964 r.)

Konferencja miała na celu: 1. Zaznajomienie uczestników z bieżącymi pracami nad stosowaniem herbicydów prowadzonymi przez placówki naukowo-badawcze rolnictwa w różnych krajach obozu socjalistycznego należących do RWPG. 2. Koordynację w zakresie metodyki doświadczeń polowych i laboratoryjno-szklarniowych, dot. biologicznej oceny herbicydów w różnych uprawach.

W części referatowej ogłoszono 23 referaty na temat wyników stosowania najnowszych preparatów chwastobójczych. Z tego 6 referatów ogłosili gospodarze, pozostałe — delegacja czeska, bułgarska, rumuńska, węgierska i polska.

W części metodycznej ogłoszono 7 referatów, na podstawie których ustalono, że dla otrzymania porównywalnych wyników z doświadczeń herbicydowych należy je zakładać wg jednolitej metodyki.

Metodyka ta powinna być zastosowana w podobnych warunkach wszystkich krajów należących do RWPG. Na podstawie ogłoszonych referatów i dyskusji postanowiono, że poszczególne kraje opracują następujące metodyki:

1. Związek Radziecki — „Chemiczne zwalczanie chwastów w zbożowych”.
2. Węgry, Rumunia, Bułgaria — „Chemiczne zwalczanie chwastów w kukurydzy”.
3. Polska, Czechosłowacja, NRD — „Chemiczne zwalczanie chwastów w ziemniakach”.
4. Czechosłowacja, Polska, NRD — „Chemiczne zwalczanie chwastów w burakach”.
5. Bułgaria — „Chemiczne zwalczanie chwastów na terenach nawadnianych”.
6. Związek Radziecki, Bułgaria — „Chemiczne zwalczanie chwastów w słoneczniku”.
7. Węgry, Rumunia, NRD — „Chemiczne zwalczanie chwastów na łąkach i pastwiskach”.
8. Rumunia, Bułgaria — „Chemiczne zwalczanie chwastów w warzywach, krzewach jagodowych i winorośli”.
9. Węgry — „Chemiczne zwalczanie kianiaki”.

Prócz tego w części metodycznej konferencji uzgodniono metodykę ogólną doświadczeń herbicydowych (metodyka ta będzie opublikowana w Biuletynie IOR).

Poszczególne kraje mają opracować metodyki szczegółowe do 1 marca 1965 roku i przesłać do koordynatora, tj. do Rumunii, gdzie zostaną ujednolicone i rozesłane do 1 września 1965 r. zainteresowanym krajom RWPG.

Na konferencji podjęto cały szereg uchwał i postanowień dotyczących zarówno badań jak i szerszego wprowadzenia herbicydów do praktyki. Między innymi postanowiono zwrócić się do stałej Komisji RWPG d/s Przemysłu Chemicznego, aby zwiększyć badania chemiczne w zakresie opracowywania nowych syntez herbicydów, a także przyspieszyć produkcję koniecznych herbicydów przez kraje RWPG. Dla organizacji wszechstronnych biologicznych badań związków chemicznych syntetyzo-

wanych w laboratoriach krajów RWPG zwrócić się do Komisji d/s Chemii, aby udzieliła swego poparcia w opracowaniu odpowiednich metod biologicznych dla laboratoryjnego opracowania oceny efektywności herbicydów. Uczestnicy konferencji zwracają uwagę na konieczność kompleksowych badań nad herbicydami przez wszystkie kraje, a w szczególności zorganizowania specjalnych zespołów, które będą opracowywały poszczególne zagadnienia. Jednocześnie należy nawiązać stałą współpracę z placówkami zdrowia w zakresie prowadzenia wspólnych badań nad toksycznością herbicydów, oraz opracowania metodyki do wykrywania pozostałości herbicydów w produktach roślinnych i w glebie.

Konferencja zaleciła, aby w ramach międzynarodowej współpracy przekazywać wzajemnie próbki nowych herbicydów celem przebadania ich w doświadczeniach poszczególnych krajów RWPG. Wyniki z tych doświadczeń powinny być do 1 lutego każdego roku przesyłane do koordynatora (Rumunia), który je opracuje i prześle zainteresowanym krajom. Doceniając duże znaczenie gospodarcze szerokiego wprowadzania herbicydów do praktyki postanowiono:

1. Prowadzić badania nad jak największą ilością preparatów, aby wytypować najbardziej przydatne z nich dla warunków klimatyczno-glebowych danego kraju.
2. Opracować najbardziej ekonomiczne metody stosowania herbicydów w zależności od stopnia mechanizacji i stanu agrotechniki charakterystycznej dla każdego kraju celem zwiększenia produkcji przy możliwie minimalnych nakładach.
3. Przebadanie działania następczego herbicydów na rośliny uprawiane na polach, na których już od dawna stosuje się chemiczną walkę z chwastami.
4. Zwiększyć badania w zakresie herbicydów przydatnych do zwalczania chwastów odpornych na dotychczas stosowane preparaty.
5. Przebadanie możliwości jednoczesnego stosowania herbicydów z nawozami mineralnymi oraz z innymi środkami ochrony roślin.
6. Zwiększenie badań nad fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi procesami zachodzącymi w glebie po zastosowaniu herbicydów celem ustalenia ich wpływu następczego.

Wygłoszone referaty dotyczące wyników stosowania herbicydów w praktyce obejmowały głównie rośliny zbożowe, okopowe, motylkowe i warzywne. W większości krajów dużą uwagę poświęca się stosowaniu odpowiednich herbicydów w zbożach do zwalczania chwastów jednoliściennych.

Do preparatów perspektywicznych zalicza się środki triazynowe (Prometryn) i mocznikowe (Afaon, Aresin) w dawkach od 0,5—1 kg/ha A. S. Zwalczanie chwastów dwuliściennych w wystarczającym stopniu zabezpieczają preparaty 2,4-D i MCPA, a gatunków odpornych — środki typu MCPP. Do zwalczania owsa głuchego nadają się Carbyne w dawce 3—5 l/ha, oraz Avadex w dawce 3—4 l/ha.

Do zwalczania chwastów w kukurydzy najbardziej przydatnym preparatem jest Atrazyn, który daje lepsze rezultaty od Simazinu i Prometrynu. Stosowanie wszystkich trzech preparatów pozwala na ograniczenie ilości zabiegów mechanicznych i pielęgnacji ręcznej, co wpływa na zmniejszenie kosztów uprawy kukurydzy. W niektórych krajach, jak np. w Rumunii i na Węgrzech, w kukurydzy stosuje się wysoką dawkę (5—10 kg/ha) preparatów triazynowych i przez 2—3 lata uprawia się tę samą roślinę. Preparaty w tych dawkach dość długo utrzymują się w glebie zapobiegając zachwaszczeniu kukurydzy. W poszczególnych krajach uzyskano także dobre rezultaty zastosowania w kukurydzy preparatów mocznikowych — Linuron i Monolinuron (Afaon, Aresin) w dawkach 1—1,5 kg/ha A. S. Preparaty te okazały się mniej niebezpieczne od środków triazynowych dla rośliny następczej sianej po sprzęcie kukurydzy. Prócz tego w kukurydzy dobre rezultaty osiągnano ze stosowania mie-

szanek herbicydowych np. 2 kg/ha Simazinu + 1 kg Atrazinu, albo 2 kg Atrazinu + 1 kg Afalonu, 2 kg Prometrynu + 1 kg Simazinu itp.

Do odchwaszczania buraków cukrowych zaleca się kilka preparatów jak: Alipur (4 l/ha), Liro-Betarex (5—6 kg/ha), Pyramin (4—5 kg/ha), Murbetol 30—40 l/ha), RS-17 (12—15 l/ha). Prócz tego prowadzone są doświadczenia z wieloma preparatami triazynowymi, moczniakowymi i ich mieszankami. Dotychczasowe badania wykazują, że spośród porównywanych preparatów w burakach najlepsze rezultaty dawał Pyramin. Uczestnicy konferencji jednomyślnie podkreślali, że osiągnięcie pełnych efektów ekonomicznych przy obróbce i uprawie buraka cukrowego jest możliwe tylko po wprowadzeniu następujących elementów: nasion jednokielkowych, siewników do punktowego wysiewu, herbicydów, oraz opryskiwaczy do pasowego oprysku.

W ziemniakach do najbardziej skutecznych środków zaliczono preparaty triazynowe (Prometryn 2—3 kg/ha) i moczniakowe (Afon, Aresin). Herbicydy te stosowane przed wschodami ziemniaków utrzymują plantację prawie przez cały sezon wolną od chwastów jednorocznych dwuliściennych. Dobre rezultaty otrzymywano również po zastosowaniu mieszanek preparatów triazynowych z moczniakowymi. Herbicydy typu 2,4-D i MCPA stosowane przedwschodowo działają na chwasty tylko w początkowym okresie wegetacji ziemniaków i dlatego nie mają większego znaczenia praktycznego.

Dla warzywnictwa w dalszym ciągu zalecane są preparaty typu CIPC, a w szerszych badaniach znajdują się środki moczniakowe, triazynowe i amidowe. Herbicydom w warzywach przepowiada się dużą przyszłość, lecz jednocześnie ze względu na ewentualne ich pozostałości zagadnienie to we wszystkich krajach musi być wszechstronnie przebadane.

Na użytkach zielonych zalecane są głównie preparaty z grupy regulatorów wzrostu (2,4-DB, MCPB, 2,4-D, 2,4,5-T, MCPA), a dobór ich w zależności od stopnia zachwaszczenia i lokalnych warunków klimatyczno-glebowych. Preparaty typu 2,4-D i MCPA zalecane są do odchwaszczania łąk i pastwisk bez udziału w poroście roślin motylkowych. Natomiast herbicydy 2,4-DB i MCPB (pochodne kwasu masłowego), jako bardziej selektywne, do odchwaszczania nowozakładanych łąk i pastwisk obsiewanych mieszką traw z motylkowymi. Herbicydy 2,4,5-T przeznacza się do odchwaszczania wszelkich urządzeń melioracyjnych, oraz lokalnie łąk i pastwisk.

Wszystkie referaty i przebieg dyskusji zostaną opublikowane przez gospodarza konferencji NRD. Termin następnej konferencji ustalono na czerwiec 1966 roku w Pradze. Przedmiotem jej mają być następujące zagadnienia:

1. Metodyka doświadczeń herbicydowych.
2. Efektywność stosowania herbicydów w roślinach okopowych.
3. Informacje w zakresie syntezy nowych herbicydów.
4. Działanie następce herbicydów na fizyczne, chemiczne i biologiczne właściwości gleb.

Na zakończenie konferencji zorganizowano zwiedzanie pola doświadczalnego Instytutu Ochrony Roślin w Kleinmachnow, na którym prowadzone są badania herbicydowe. Przy okazji zademonstrowano szereg typów opryskiwaczy, a między innymi bardzo interesujący opryskiwacz logarytmiczny, który został zmontowany na zwykłym aparacie motorowym firmy „Pomosa”. Opryskiwacz ten pozwala na duże zaoszczędzenie powierzchni przy prowadzeniu doświadczeń herbicydowych, jak również uproszczenie całej metodyki i zmniejszenie pracochłonności. Wycieczkę terenową zakończono zwiedzaniem historycznego Poczdamu i pałacu Cecilienhof, gdzie został podpisany Układ Poczdamski po II Wojnie Światowej.